

20100425--Westerkerk—Lezen: Johannes 20: 19-31.

Ziet u het voor u, gemeente?

Daags na Pasen in Jeruzalem. Van de Opstanding van Jezus is helemaal niets te merken. Het lijkt Amsterdam wel op tweede paasdag.

De hele paasgemeente bestaat uit niet meer dan zo'n twintig mensen, bij elkaar gekomen in een somber zaaltje. Tien van zijn leerlingen - Judas heeft zelfmoord gepleegd, Thomas zit thuis - en een paar vrouwen hebben zichzelf opgesloten uit angst voor de boze buitenwereld. De deur is vergrendeld. In Jeruzalem, Bethlehem, Nazaret en Kafarnaüm weten ze van niets.

Van die grote menigten die hem ooit volgden is niets over. Wie hem haatten vieren zijn dood. Pilatus en de andere Romeinse bezetters zijn overgegaan tot de orde van de dag.

De andere godsdiensten in Jeruzalem: de keizercultus van de Romeinen, de altijd aanwezige Baalverering, de mystieke sekten uit Perzië en Egypte doen hun ding; er is rouw in de gezinnen van Judas en de twee met Jezus gekruisigde mannen. Simon van Cyrene die het kruis van Jezus naar de executieplaats heeft gedragen is naar huis.

De rest van de wereld weet van niets, en al helemaal niet in Rome of Epheze of Corinthe. Het is maar dat we het weten, gemeente, we stammen af van een wel heel menselijke gemeente. En de ideale kerk heeft nooit bestaan!

Bij die handvol mensen in dat zaaltje heerst verwarring: Petrus, Johannes en de Maria's hebben verhalen verteld over het lege graf en ontmoetingen met engelen en zelfs met hun overleden meester. Maar als ze hem al hebben gezien dan in een gestalte die niet was zoals vroeger. Ze herkenden hem niet; pas als hij sprak wisten ze het zeker: dit is de Levende.

Het is geen wonder dat Thomas thuis is gebleven. Zoveel verwarring! Hij hield het liever op zijn eigen herinneringen, op die fantastische 3 jaar waarin hij met Jezus opgetrokken was en had gezien had hoe hij mensen bevrijdde en voedde en vertrouwen gaf, vertrouwen in zichzelf en in God.

Thomas was een gelovig mens. Hij twijfelde niet aan het bestaan van God. Die gedachte komt niet bij hem op. Hij gelooft ook dat God soms onder mensen is: dat God Abraham bezocht en dat Hij met Jacob had gevochten aan de beek, dat Hij met Mozes was omgegaan als een vriend en hem zijn wet, dwz. zijn beloften en geboden had gegeven voor het hele volk en bestemd voor alle volkeren. Hij weet van de profeten en hij twijfelt er niet aan dat die mannen en vrouwen op een bijzondere manier geïnspireerd waren door God zelf. Hij weet heel goed dat profeten altijd een dubbele boodschap hebben: a] een oproep om het geluk te zoeken waar het te vinden is nl in een leven waarin die beloften en geboden van God die ons bovenal liefheeft tot daden komen én b] vernietigende kritiek op mensen die de beloften/geboden wel kennen maar er niet naar leven. Hij twijfelt er al helemaal niet aan dat Jezus een profeet was geweest, die net als de profeten voor hem veel vijanden had gemaakt met zijn boodschap en zijn levensstijl en die daarvoor met zijn leven had betaald. Een uniek mens, een echte zoon van God, waard om met eerbied en ontzag te worden herinnerd en in zekere zin, ook gevolgd. En natuurlijk was die mens nu terug bij God. God is immers geen god van doden maar van levenden. Dat we ons over onze doden geen zorgen hoeven te maken, dat weet Thomas al lang. Zij zijn Gods zorg en niet meer de onze.

Een fijn mens, die Thomas. Je zou er graag een paar zo kennen: trouw, - hij had al eerder gezegd: laten we met Jezus naar Jeruzalem gaan en daar met hem sterven (joh.11:16) -, vertrouwend en eerlijk. En met een gezonde spiritualiteit. Wars van allerlei opgewonden geestelijk gepraat, down to earth.

Uit die opgewonden opstandingsverhalen van zijn vrienden Petrus en Johannes en de vrouwen in het gevolg van Jezus zijn er twee dingen die hem hadden getroffen

Allereerst dat in al die opgewonden verhalen over engelen en over die verschijningen van de Heer zelf er iedere keer een opdracht wordt gegeven dat iedereen terug moest naar de plaats waar men vandaan kwam: naar de onvruchtbare bergstreek van Galilea.

Dat is de eerste paasboodschap: terug naar het gewone leven van alledag!

Dat herkende hij: als Jezus iemand vergaf of genas of bevrijdde had dan werd zo'n mens vaak gezegd dat hij of zij moest blijven waar de bevrijding, de genezing of de vergeving was gebeurd. Er werden maar een paar mensen uitverkoren om met Jezus mee te trekken. Velen werden geroepen - om ter plekken over het goede nieuws te vertellen en er naar te leven - en weinigen werden uitgekozen tot een heel bijzondere dienst. Velen werden geroepen en maar weinigen uitgekozen, dat was typisch Jezus.

En het tweede wat hem treft in het verhaal over die eerste ontmoeting van de leerlingen met de Opgestane Heer, is dat de Verschijning diep over hen had uitgedaemt, hen zijn geest oplegt, en *hen* - bange, verwarde, ongelovige achterblijvers - opdraagt mensen hun zonden te vergeven, dwz hun te bevrijden van angsten voor schuld of toorn en wraak van God, om hen te bevrijden van een leven dat om de een of andere reden een doodlopende weg was geraakt. Toen Jezus nog leefde was Thomas ooit getuige geweest van een hoog oplopende ruzie tussen Jezus en een paar vrome Farizeeërs over wie de zonden kon vergeven. God alleen! riepen de Farizeeërs Nee! de Mensenzoon ook! riep Jezus en later had hij *hen* ook opgedragen om zonden te vergeven, dwz mensen van hun angst voor wraak en toorn te bevrijden en hen weer fit te maken voor het dagelijks leven.

Die twee dingen dus: het gewone leven en de bevrijding van mensen van hun schuldgevoelens, onmacht en doodlopende wegen. Die zijn Thomas opgevallen.

Hij gaat dus toch maar mee de volgende keer.

Als hij er bij is de volgende keer, dan is daar opnieuw de verschijning van de Levende En daar krijgt Thomas zijn laatste openbaring. Hij had letterlijk tegen zijn oude vrienden gezegd: als ik niet met eigen handen de wonden van de meester in zijn handen, voeten en zij kan voelen, zal ik niet geloven, lees: *niet vertrouwen* in zijn opstanding.

Hij had niet gezegd

“Als ik hem zelf niet met eigen ogen zien...of als ik niet zelf zijn stem hoor dan zal ik niet vertrouwen of geloven”, nee hij zei: “als ik zelf met mijn eigen handen zijn wonden niet aantak, dan zal ik niet vertrouwen”.

Waarom is Thomas zo geobsedeerd door die doodswonden in het lichaam van Jezus? Is het omdat hij weet dat de essentie van het mensenleven kwetsbaarheid is, zodat alleen wie zich kwetsbaar durft op te stellen, en zijn wonden niet verbergt, een leider kan zijn? Is het Thomas geopenbaard dat in alle culturen met reikhalzend verlangen werd en wordt uitgezien naar leiders, die bereid zijn hun eigen wonden te tonen en al hun kracht inzetten om gewon-

de mensen met voorrang te helpen, voor te trekken boven machtige en gezonde types?

Of gaat het nog verder?

Als Jezus zo dicht bij God leefde, dat hij niet alleen intiem over zijn kennis van de Vader sprak, maar ook had gezegd: de Vader en ik zijn een, dat dan ook God zelf op aarde wonden oploopt. Heeft Thomas dat gezien? Dat het God is die op aarde door de mensen wordt vernederd, bespot, weggehoond?

God is liefde, heeft Thomas geleerd. En liefde is wat mensen het meest nodig hebben en waar ze blijkbaar ook het meest bang voor zijn, omdat het zo kwetsbaar maakt. God bevrijdt mensen van hun zonde, van alles wat hun volle menszijn in de weg zit. Vrijheid is wat mensen, na de liefde, het mooiste vinden dat er is. En vrijheid is waar mensen bijna zo bang voor zijn als voor de liefde: vandaar dat vrijheid zo kwetsbaar is, zo makkelijk te corrumperen. Heeft Thomas geleerd dat als God liefde is en vrijheid brengt Hij zelf moest lijden om de kwetsbaarheid van het leven op aarde mogelijk te maken?

Was het daarom dat Thomas de wonden van God wil voelen om te kunnen vertrouwen dat onbaatzuchtige liefde en wezenlijke vrijheid weliswaar altijd in doodsnood zijn, maar door God en zijn zoon en zijn kinderen worden gedragen?

Ik denk het, gemeente

En pas als hij heeft vastgesteld dat ook de Opgestane de tekenen van het lijden nog in zijn verheerlijkt lichaam vertoont, dat het lijden van een vernederde en geknechte mensheid een plek gevonden heeft in het lichaam van God, dan zegt Thomas: *mijn Heer en mijn God*.

Zo wordt Thomas getuige van het geloof bij uitstek.

Omdat je dat gezien hebt, heb jij vertrouwen gekregen in de opstanding, zegt Jezus tegen Johannes. Dat is geen verwijt. Dat is een vaststelling. En hij voegt er aan toe: *Wat zijn dat gelukkige mensen, die vertrouwen hebben, ook als ze zelf dit teken niet hebben gezien*. Vertrouwen in het gewone leven, vertrouwen in de mogelijkheid om elkaars zonden te vergeven en elkaars bevrijding te bewerken. Vertrouwen dat al onze wonden, zelfs ons gebrek aan liefde en onze angst voor vrijheid door Christus zijn gedragen en ingeplant in het lichaam van God. En daar mogen vertrouwen op de Opstanding.

Onze opstandigheid, ons wantrouwen, onze vlucht uit ons eigen onherbergzame Galilea, onze onwil/ onvermogen om te vergeven en te bevrijden zijn tot in Gods handen gedragen en gaan met hem mee, door de dood, naar het leven.

Amen.